

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

prednesené 1. marca 2007 1(1)

Vec C-363/05

JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc

The Association of Investment Trust Companies

proti

Commissioners of HM Revenue and Customs

(návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný VAT and Duties Tribunal, London)

„Dať z pridanej hodnoty – Oslobodenia – Oslobodenie správy spoločných investičných fondov – Pojem spoločné investičné fondy, ako ich definovali členské štáty – Uzatvorené investičné fondy“

I – Úvod

1. Správa spoločných investičných fondov je oslobodená od dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) na základe šiestej smernice 77/388/EHS (ďalej len „šiesta smernica“)(2). V rozsudku *Abbey National*(3), ktorý bol takisto vydaný na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného VAT and Duties Tribunal, London (Spojené kráľovstvo), už Súdny dvor upresnil podmienky, ktoré patria pod *správu* spoločných investičných fondov, a podmienky, za ktorých sú služby tretej osoby poskytnuté fondu oslobodené od DPH.

2. Vec *Abbey National* sa týka otvorených investičných fondov, ktoré majú formu trustu (*Authorised Unit Trusts* – AUT) a investičných spoločností, ktoré majú vlastnú právnu subjektivitu (*Open-ended Investment Companies* – OEIC). Prejednávaná vec sa týka otázky, či sa oslobodenie od dane vzťahuje aj na niektoré uzatvorené fondy, konkrétne *Investment Trust Companies* (ITC). Otvorené a uzatvorené fondy sa odlišujú predovšetkým tým, že kapitál otvorených fondov sa mení v závislosti od podielov, ktoré fond emituje alebo odkupuje, zatiaľ čo kapitál uzatvorených fondov je fixný.

3. Neistota, pokiaľ ide o zaobchádzanie s ITC, vyplýva zo skutočnosti, že v prípade spoločných investičných fondov, ktoré sú oslobodené od dane, smernica odkazuje na vnútroštátne právo. Je nesporné, že v Spojenom kráľovstve existujú spoločné pravidlá o ITC. Ale tieto ITC nie sú oslobodené od DPH na základe vnútroštátneho práva. Treba teda upresniť rozsah právomoci členských štátov pri stanovení definície a hranice, ktoré im v tejto súvislosti stanovuje predovšetkým zásada neutrality DPH.

II – Právny rámec

A – Právna úprava Spoločenstva

4. Podľa článku 13 B šiestej smernice

„členské štáty oslobodia od dane nasledujúce položky za podmienok, ktoré stanovia na účely zabezpečenia správnej a jednoznačnej aplikácie oslobodení od dane a na účely ochrany pred možnými daňovými únikmi, pred neplatením daní a pred ich zneužívaním:

...

d) nasledujúce plnenia:

...

6. riadenie zvláštnych investičných fondov [správa spoločných investičných fondov – *neoficiálny preklad*], ako ich definovali členské štáty;...”

5. Smernica Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP)(4) harmonizuje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa spoločných investičných fondov. Podľa článku 1 ods. 2 druhej zarážky však do pôsobnosti smernice patria iba fondy, ktorých podielové listy sú na žiadosť držiteľov spätne kúpené alebo sa za ne poskytla náhrada priamo alebo nepriamo z aktív takýchto podnikov. Uzatvorené fondy sú výslovne vylúčené z pôsobnosti smernice (článok 2 ods. 1 prvá zarážka smernice 85/611).

B – Vnútroštátne právo

6. Oslobodenie správy spoločných investičných fondov od dane stanovené šiestou smernicou bolo prebrané v Spojenom kráľovstve bodmi 9 a 10 skupiny 5 prílohy 9 Value Added Tax Act z roku 1994 (zákon o DPH z roku 1994). Oslobodenie sa uplatňuje predovšetkým na AUT (bod 9) a OEIC (bod 10), ale nie na ITC.

7. Zákon o DPH z roku 1994 v znení neskorších zmien a doplnení sa v prípade definície podnikov oslobodených od dane odvoláva na ustanovenia týkajúce sa *Collective Investment Schemes* uvedených v XVII časti Financial Services and Markets Act 2000 (zákon o finančných službách a trhoch z roku 2000, FSMA). FSMA preberá do vnútroštátneho práva smernicu 85/611. ITC v zmysle FSMA nepatria medzi *Collective Investment Schemes*. Na rozdiel od AUT a OEIC nemusia byť ITC schválené ako spoločné investičné fondy *Financial Service Authority* (FSA), podliehajú však kontrole, ktorú FSA vykonáva v postavení *Listing Authority* (orgán burzových trhov).

8. Na účely kvalifikácie spoločnosti ako ITC v zmysle zákona o dani z príjmu a dani z obchodných spoločností musí spoločnosť splniť viacero podmienok stanovených v článku 842 Income and Corporation Taxes Act 1988. Na tento článok odkazujú ďalšie právne predpisy. Na ITC sa tiež uplatňujú pravidlá Companies Act z roku 1985 týkajúce sa investičných spoločností.

III – Skutkový stav a prejudiciálne otázky

9. ITC sú nástroje kolektívneho investovania s rozdeleným rizikom, ktoré sú kótované na burze ako akciové spoločnosti a ktoré investujú do investičného portfólia. Investori vlastnia akcie spoločnosti. Na rozdiel od AUT a OEIC počet podielov (s výnimkou prípadného zvýšenia

základného imania) zostáva nemenný. Investori nemajú nijaký nárok na odkúpenie svojich podielov spoločnosťou, ako je to v prípade iných typov fondov. Svoje podiely môžu prípadne iba opätovne predávať na burze. Burzová hodnota podielov závisí od ponuky a dopytu, pričom hodnota investičného portfólia ITC je podstatným, nie však jediným hodnotiacim faktorom.

10. JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc je spoločnosťou typu ITC. Tretia osoba, JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited, jej poskytuje na účely investovania správčovské služby, z ktorých v súhrnnej sume odvádza DPH. JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc podala na VAT and Duties Tribunal žalobu proti zdaňovaniu správčovských služieb, ktoré sú jej poskytované, daňou z pridanej hodnoty a tento súd uznesením z 19. septembra 2005 rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Môže pojem „spoločné investičné fondy“ uvedený v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice zahŕňať investičné fondy s fixným kapitálom, akými sú ITC?
2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, slovné spojenie „ako ich definovali členské štáty“ uvedené v článku 13 B písm. d) bode 6:
 - a) umožňuje, aby členské štáty určili, že niektoré „spoločné investičné fondy“ nachádzajúce sa v ich právomoci, môžu využiť oslobodenie od dane v prípade im poskytnutých správčovských služieb, kým v prípade iných fondov toto oslobodenie neumožnili; alebo
 - b) znamená, že členské štáty majú identifikovať spomedzi fondov nachádzajúcich sa v ich právomoci tie, ktoré zodpovedajú definícii „spoločné investičné fondy“, a umožniť oslobodenie od dane v prípade všetkých týchto fondov?
3. Ak znie odpoveď na druhú otázku v tom zmysle, že členské štáty majú možnosť určiť, v prípade ktorých „spoločných investičných fondov“ sa uplatní oslobodenie, aký dosah majú zásady daňovej neutrality, rovnosti zaobchádzania a predchádzania narušeniu hospodárskej súťaže na výkon tejto voľnej úvahy?
4. Má článok 13 B písm. d) bod 6 priamy účinok?

IV – Právne posúdenie

A – Úvod

11. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice ako taký nedefinuje pojem správa spoločných investičných fondov. Formulácia však obsahuje dva prvky, ktoré si vyžadujú upresnenie, a to konkrétne „správa“ a „spoločné investičné fondy“.

12. Ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku Abbey National, definícia toho, čo predstavuje *správu* v zmysle uvedeného ustanovenia, patrí výlučne do práva Spoločenstva. Podľa ustálenej judikatúry predstavujú oslobodenia upravené v článku 13 šiestej smernice samostatné pojmy práva Spoločenstva s vlastnou definíciou v tomto práve, ktorej cieľom je vyhnúť sa rozdielom pri uplatňovaní režimu DPH medzi jednotlivými členskými štátmi.(5)

13. Na druhej strane prináleží členským štátom definovať spoločné investičné fondy na základe výslovných podmienok smernice. Súdny dvor v rozsudku Abbey National v tejto súvislosti stanovil:

„V dôsledku toho členské štáty nemôžu meniť obsah oslobodení, predovšetkým keď upravujú podmienky ich uplatnenia, čo však nie je prípad, keď im Rada zverila úlohu definovať niektoré výrazy použité pri stanovení oslobodenia.“(6)

14. Táto formulácia vedie k nedorozumeniam. Zdá sa, že Súdny dvor priznal členským štátom právo zmeniť obsah smernice, pričom táto výsada je vo všeobecnosti vyhradená normotvorcovi Spoločenstva.
15. V skutočnosti však takéto znenie môže znamenať jedine to, že v určitých výslovne stanovených prípadoch smernica odkazuje na presnejšiu definíciu daného pojmu vnútroštátnymi právnymi poriadkami a umožňuje členským štátom tieto pojmy doplniť. Takéto odkazy na vnútroštátne definície sa nachádzajú v mnohých ustanoveniach šiestej smernice. Členským štátom napríklad prináleží definovať medicínske a paramedicínske profesie, ktorých služby sú oslobodené od dane podľa článku 13 A ods. 1 písm. c) šiestej smernice. Okrem iného oslobodenie služieb, ktoré poskytujú charitatívne organizácie alebo ktoré majú sociálny charakter, podlieha podmienke, že členské štáty im zverili príslušný status.⁽⁷⁾
16. Táto normotvorná technika vedie bezpochyby k tomu, že podmienky uplatnenia šiestej smernice sa môžu v osobitných otázkach v jednotlivých členských štátoch odlišovať. V oblastiach, ktoré normotvorca Spoločenstva neharmonizoval v šiestej smernici do úplných detailov, však zavádza určitú právnu istotu, pretože je vždy možné uplatniť relevantné pravidlá členských štátov. Tieto si zachovávajú určitý priestor, ktorý im umožňuje podmieniť oslobodenie od dane splnením určitých kritérií stanovených vo vnútroštátnom práve so zreteľom na osobitné okolnosti existujúce v dotknutom členskom štáte.
17. Hranice stanovené pre voľnú úvahu členských štátov vychádzajú jednak zo znenia a jednak zo zmyslu a účelu relevantného ustanovenia smernice.⁽⁸⁾ Členské štáty preto nemôžu označiť za spoločné investičné fondy v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice podniky, ktoré sa vzťahujú na zmysel a účel tohto ustanovenia nachádzajú úplne mimo pôsobnosti tohto pojmu. Zároveň sú tiež členské štáty povinné dodržiavať všeobecné zásady, na ktorých je šiesta smernica založená, ako napríklad zásadu neutrality DPH.⁽⁹⁾
- B – O prvej prejudiciálnej otázke**
18. Prvá otázka smeruje k určení, či uzatvorené fondy ako ITC môžu z principiálneho hľadiska predstavovať „spoločné investičné fondy“ v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.
19. V rozsudku Abbey National, ktorý bol vydaný po rozhodnutí vnútroštátneho súdu v tejto veci, už Súdny dvor rozhodol, že oslobodenie sa týka správy spoločných investičných fondov bez ohľadu na ich právnu formu a že sa uplatňuje tak na podniky kolektívneho investovania založené podľa predpisov zmluvného práva alebo práva poručníckych fondov, ako aj na podniky založené podľa stanov.⁽¹⁰⁾
20. Bezpochyby sú to fondy bez vlastnej právnej subjektivity, teda založené podľa predpisov zmluvného práva alebo práva poručníckych fondov, ktoré v prvom rade závisia od správckovských služieb poskytovaných externým správcom. Na druhej strane majú investičné spoločnosti založené podľa stanov v zásade možnosť spravovať sa samy, bez zásahu tretej osoby.⁽¹¹⁾ Akonáhle si však investičné fondy založené podľa stanov určia externého správcu, budú sa nachádzať v rovnakej situácii ako fondy bez právnej subjektivity.⁽¹²⁾ Ako už Súdny dvor skonštatoval v rozsudku Abbey National, bolo by v rozpore so zásadou daňovej neutrality, ak by správckové služby v prospech fondov založených podľa stanov podliehali DPH, zatiaľ čo správa fondov inej právnej formy by bola oslobodená od dane.⁽¹³⁾
21. ITC sú akciové spoločnosti, teda spoločné investičné fondy s vlastnou právnou subjektivitou, ktoré sú založené na základe stanov. Fondy tejto právnej formy a iné investičné spoločnosti založené na základe stanov, akými sú OEIC, nie sú odlišné v ničom tak relevantnom, čo by *a priori*

bránilo tomu, aby boli uzatvorené fondy zaradené medzi spoločné investičné fondy v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

22. Takémuto záveru nebráni skutočnosť, že smernica 85/611 nie je uplatniteľná na uzatvorené fondy. Je pravda, že v rozsudku Abbey National sa Súdny dvor odvolal na ustanovenia smernice 85/611, aby odpovedal na otázku, čo patrí pod správu investičných fondov oslobodenú od dane. Šiesta smernica však bola prijatá už pred smernicou 85/611 a predmet jej úpravy sa odlišuje od predmetu úpravy uvedenej smernice.⁽¹⁴⁾ Smernica 85/611 teda neumožňuje žiadny záväzný záver, pokiaľ ide o podniky, na ktoré by sa mohlo vzťahovať oslobodenie stanovené v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice.

23. Uzatvorené fondy okrem iného neboli vylúčené z pôsobnosti smernice 85/611 z dôvodov, ktoré by mohli byť prevzaté na účely výkladu šiestej smernice. Naopak, normotvorca si vybral postupnú harmonizáciu pravidiel týkajúcich sa investičných fondov a prijatie ustanovení o uzatvorených fondoch presunul na neskorší termín.⁽¹⁵⁾

24. Na prvú prejudiciálnu otázku treba preto odpovedať tak, že pojem „spoločné investičné fondy“ stanovený v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice môže zahŕňať aj uzatvorené investičné fondy, akými sú ITC.

C – O druhej a tretej prejudiciálnej otázke

25. Druhá a tretia prejudiciálna otázka, ktoré treba preskúmať spoločne, smerujú k upresneniu rozsahu právomocí, ktorými disponujú členské štáty pri definovaní spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená na základe článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

26. Vnútroštátny súd uvádza dva možné výklady. Na základe prvého výkladu členský štát môže na účely oslobodenia správcovských služieb od DPH v súlade s článkom 13 B písm. d) bodom 6 šiestej smernice vybrať niektoré spoločné investičné fondy existujúce na jeho území a ostatné vylúčiť. Na základe druhého výkladu je správa všetkých spoločných investičných fondov, ktoré tak boli definované členskými štátmi, oslobodená od DPH.

27. V tejto súvislosti treba najskôr poznamenať, tak ako zdôrazňuje aj Komisia, že pojem spoločné investičné fondy (special investment fund) nepredstavuje ako taký pojem vnútroštátneho práva. Skutočnosť, že forma investovania je kvalifikovaná vnútroštátnym právom ako investičný fond, teda nestačí na samotné vyvodenie záveru, že ide o spoločný investičný fond v zmysle smernice. Naopak, členským štátom pri výkone ich voľnej úvahy prináleží vymedziť podniky, ktoré majú byť považované za spoločné investičné fondy a ktorých správa je oslobodená od DPH. Z tohto hľadiska sú v zásade oprávnené vylúčiť z oslobodenia od dane niektoré typy investičných fondov, a to bez ohľadu na okolnosť, že niektoré aspekty týchto fondov sú predmetom osobitnej úpravy vnútroštátnym právom.⁽¹⁶⁾

28. Samotná skutočnosť, že ITC sa považujú v práve Spojeného kráľovstva za investičné fondy, teda nevedie nevyhnutne k záveru, že správa fondov patriacich do tejto kategórie musí byť oslobodená od DPH. Treba naopak preskúmať, či vnútroštátny zákonodarca správne vykonal voľnú úvahu, keď nerozšíril daňové oslobodenie na správu ITC.

29. Pri výkone voľnej úvahy členské štáty musia dodržiavať ciele, ktoré sleduje oslobodenie od dane, ako aj zásadu daňovej neutrality.⁽¹⁷⁾

30. Cieľom oslobodenia správy spoločných investičných fondov od dane, stanoveného v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice, je predovšetkým nesať prístup malých investorov k tejto forme investovania. Keby neexistovalo takéto oslobodenie, vlastníci podielov v investičných

fondoch by podliehali vyššiemu zdaneniu ako investori, ktorí investujú svoje peniaze priamo do akcií alebo iných prevoditeľných cenných papierov a ktorí nevyužívajú služby správy fondov.(18) Práve pre malých investorov má investovanie do fondov osobitný význam. V dôsledku nízkeho objemu investícií, ktorými disponujú, sú ich možnosti priamo investovať do veľkých portfólií prevoditeľných cenných papierov obmedzené; navyše vo všeobecnosti nemajú dostatočné znalosti na porovnanie a výber prevoditeľných cenných papierov.(19)

31. Bezpochyby, ako správne zdôrazňuje Spojené kráľovstvo, treba oslobodenia upravené v článku 13 šiestej smernice vykladať doslovne, pretože predstavujú výnimku zo všeobecnej zásady, podľa ktorej podlieha DPH každé poskytnutie služieb platiteľom dane.(20) Výklad pojmov použitých v tomto ustanovení však musí byť v súlade s účelom uvedených oslobodení.(21) Z uvedeného vyplýva, že členské štáty nemôžu príliš reštriktívne obmedziť kategóriu spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená.(22) Inak by porušili cieľnosť finančné investovanie do investičných fondov.

32. Nemôžu predovšetkým z oslobodenia vylúčiť nijaký investičný fond, na ktorý sa vzťahuje pôsobnosť smernice 85/611, ktorá v súhrnne prekrýva ich právomoc vymedziť definíciu.(23) Keďže táto smernica výrazne zblízuje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa určitých typov investičných fondov na účely ochrany investorov, investičné fondy, ktoré patria do jej pôsobnosti, sú osobitne vhodné na investovanie malých investorov.

33. Členské štáty môžu vylúčiť oslobodenie iných foriem investičných fondov, ktoré nepatria do pôsobnosti smernice 85/611, za predpokladu, že takéto vylúčenie je v súlade so zásadou daňovej neutrality.

34. Zásada daňovej neutrality bola prvýkrát spomenutá v piatom odôvodnení prvej smernice o DPH(24), ktoré stanovuje „keďže systém dane z pridanej hodnoty dosahuje najväčšiu jednoduchosť a neutralitu, ak sa daň vyberá čo najvšeobecnejším spôsobom a keď sa vzťahuje na všetky stupne výroby a distribúcie a tiež na poskytovanie služieb“.

35. Súdny dvor priznal význam tejto zásade v rôznych situáciách. V rámci práva na odpoveť ukladá táto zásada neutralitu, pokiaľ ide o hodnotu, teda daň zaplatenú na vstupe musí byť možné v celom rozsahu odpovedať od dane splatnej pri plnení poskytnutom konečnému spotrebiteľovi.(25) Týmto sa vylúči opakované zdanenie plnenia v závislosti od počtu predchádzajúcich stupňov zodpovedajúcich plneniam na vstupe.

36. V inom kontexte je viac zdôraznený aspekt týkajúci sa rovnakého zaobchádzania so všetkými plneniami alebo všetkými zdaniteľnými osobami, pokiaľ ide o zdanenie a uplatniteľnú daňovú sadzbu.(26) Formulácie, ktoré si Súdny dvor vybral na opísanie uplatnenia zásady neutrality, sú rôzne.

37. V niektorých rozsudkoch vyhlásil, že „je v rozpore so zásadou daňovej neutrality..., aby sa s hospodárskymi subjektmi, ktoré uskutočňujú zdaniteľné plnenia rovnakého druhu, zaobchádzalo pri vyberaní DPH rozdielne“.(27)

38. V iných rozsudkoch Súdny dvor použil formuláciu, podľa ktorej zásade daňovej neutrality odporuje najmä „rozdielne zaobchádzanie z pohľadu DPH s podobnými tovarmi a službami, ktoré si tak navzájom konkurujú“.(28) Ďalšie v tejto súvislosti upresnil, že pre posúdenie, či výrobky alebo služby sú si podobné, totožnosť výrobcu alebo poskytovateľa služby a právna forma, prostredníctvom ktorej tieto vykonávajú svoje činnosti, nie sú v zásade rozhodujúce.(29)

39. Každá z týchto formulácií dáva dôraz na odlišné aspekty, či už zdôrazňuje rovnosť zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi alebo s plneniami, ktoré vykonávajú. Sú však založené

na rovnakom výklade zásady daňovej neutrality. Jej význam by bol zvlášť veľmi obmedzený, ak by sa na základe formulácie uvedenej v bode 37 muselo z daňového hľadiska rovnako zaobchádzať iba s identickými plneniami, ako sa domnieva vláda Spojeného kráľovstva. Naopak, zásada daňovej neutrality tiež vyžaduje, aby sa rovnako zaobchádzalo aj s plneniami, ktoré plnia ten istý účel, sú nahraditeľné, a preto si navzájom konkurujú.

40. Spojené kráľovstvo sa obáva, že takýmto výkladom zásady daňovej neutrality by sa skupina spoločných investičných fondov, ktoré požívajú daňovú výhodu, stala neobmedzenou. Potom by bolo treba rozšíriť oslobodenie od dane na množstvo ďalších foriem kolektívneho investovania, akými sú dôchodkové fondy, životné poistenie typu „unit-linked“, investičné kluby a fondy rizikového kapitálu.

41. Ako však správne zdôrazňuje Komisia, jediným cieľom tohto konania je stanoviť, či sa na správu uzatvorených investičných fondov, akými sú ITC, vzťahuje oslobodenie stanovené v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice. Spôsob, akým by bolo treba posúdiť iné investičné nástroje z hľadiska cieľov tohto ustanovenia a zásady daňovej neutrality, je hypotetická otázka.

42. Vláda Spojeného kráľovstva okrem iného tvrdí, že ak aj existencia konkurenčného vzťahu predstavuje rozhodujúce kritérium, rozdielne daňové zaobchádzanie v konečnom dôsledku nemá nijaký vplyv, pretože dodatočné daňové zaťaženie ITC je v praxi príliš nízke.

43. S týmto názorom nemožno súhlasiť. Zásada daňovej neutrality zakazuje, aby sa s podobnými tovarmi a službami, ktoré si tak navzájom konkurujú, zaobchádzalo rozdielne z pohľadu oslobodenia od DPH. Na porušenie tejto zásady nie je potrebné, aby nerovnaké zdanenie skutočne viedlo k preukázateľnému skresleniu hospodárskej súťaže. V opačnom prípade by sa oslobodenie od dane uplatňovalo z prípadu na prípad. Skutočný vplyv, ktorý má zdanenie správy fondov na hospodársku súťaž, totiž závisí od osobitných okolností daného prípadu, napríklad štruktúry nákladov dotknutého typu fondu a cenovej citlivosti segmentu dotknutého fondu.

44. Z hľadiska posúdenia zásady daňovej neutrality však v tomto prípade nie je relevantná porovnateľnosť samotných správčovských činností alebo rovnaké zaobchádzanie s externým správcom fondov. Naopak, ide o porovnateľnosť investičných fondov, ktorých postavenie na trhu môže byť dotknuté daňovým zaťažením v dôsledku ich správy. Za týchto okolností teda zásada daňovej neutrality zakazuje rozdielne zaobchádzanie s plneniami v závislosti od osôb, ktoré tieto plnenia využívajú, pokiaľ sú samotné tieto osoby porovnateľné a navzájom si konkurujú.

45. Vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že ITC, rovnako ako AUT a OEIC, umožňujú súkromným investorom investovať do veľkých investičných portfólií a rozdeliť si tak burzové riziko. Navyše, vo všetkých typoch fondov využívajú súkromní investori odbornú správu fondov, ktorej náklady sú rozdelené, ako aj celkovo znížené administratívne a obchodné výdavky. Dodáva, že fondy tiež plnia rovnaké funkcie ako inštitucionálni investori. Tieto skutočnosti naznačujú, že ITC sú porovnateľné s typmi fondov, ktoré požívajú daňové oslobodenie (AUT, OEIC) a že im konkurujú. Ich správa by teda mala byť tiež oslobodená od DPH.

46. Nerovnosť zaobchádzania by bolo možné pripustiť iba v prípade, ak by jednotlivé typy fondov neprispievali rovnakým spôsobom k uskutočňovaniu cieľov oslobodenia od dane. Cieľom oslobodenia od dane je najmä uľahčiť malým investorom prístup k investovaniu do prevádzkových cenných papierov prostredníctvom spoločného investovania. Takáto skupina malých investorov nemá takmer žiadnu možnosť sama kontrolovať činnosť fondu, takže vo veľkej miere závisí od mechanizmov ochrany stanovených zákonom.

47. Tým, že článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice odkazuje na definíciu spoločných

investičných fondov členskými štátmi, zveruje im úlohu stanoviť právny rámec upravujúci štruktúru a správu nástrojov investovania, ktoré požívajú oslobodenie od dane. Bolo by v súlade s cieľmi smernice, keby členské štáty pri stanovení definície tiež zohľadnili úroveň ochrany, ktorú zabezpečuje investorom určitý typ fondu.

48. V prípade fondov patriacich do pôsobnosti smernice 85/611 už členské štáty nedisponujú žiadnou voľnou úvahou; treba predpokladať, že investori sú dostatočne chránení. Na druhej strane, v prípade ostatných typov investičných fondov môžu vylúčiť oslobodenie od dane, ak úroveň ochrany, ktorú zabezpečujú investorom, nie je porovnateľná s úrovňou ochrany ponúkanou fondmi, ktorých správa je oslobodená od dane.

49. Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či v prejednávanej veci ITC ponúkajú úroveň ochrany porovnateľnú s úrovňou ochrany AUT a OEIC. V závislosti od typu fondu je bezpochyby možné uplatniť rôzne mechanizmy, ktoré v konečnom dôsledku vedú k porovnateľnej úrovni ochrany.

50. Na druhú a tretiu prejudiciálnu otázku treba preto odpovedať tak, že článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice oprávňuje členské štáty vymedziť spoločné investičné fondy, ktorých správa je oslobodená od dane. Pri výkone tejto voľnej úvahy však musia dodržiavať znenie a ciele uvedeného ustanovenia, ako aj zásadu daňovej neutrality ukladajúcej z hľadiska výberu dane povinnosť rovnako zaobchádzať zo všetkými spoločnými investičnými fondmi, ktoré sú si podobné, a navzájom si tak konkurujú.

D – O štvrtej prejudiciálnej otázke

51. Ak pri definovaní spoločných investičných fondov, ktoré sú oslobodené od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice, členský štát porušil zásadu daňovej neutrality a v rozpore s právom nezahrnul niektoré fondy do tejto definície, vzniká otázka, či má uvedená smernica priamy účinok v prospech dotknutých osôb.

52. Treba najskôr pripomenúť, že vo všetkých prípadoch, kedy sa ustanovenia smernice javia z pohľadu ich obsahu ako bezvýhradné a dostatočne presné, možno sa na ne odvolávať pri nedostatku včas prijatých opatrení na ich uplatnenie voči všetkým vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré nie sú v súlade so smernicou, alebo ak môžu stanovovať práva, ktoré jednotlivci môžu uplatňovať voči štátu.(30)

53. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice dostatočne presným a bezvýhradným spôsobom opisuje výnos, ktorá musí byť oslobodená od DPH, a teda sa možno na toto ustanovenie priamo odvolávať.

54. Skutočnosť, že členské štáty majú voľnú úvahu pri definovaní spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená od dane, tomuto záveru neodporuje. Ak vnútroštátny zákonodarca prekročí hranice tejto voľnej úvahy, jednotlivec je v každom prípade oprávnený na základe článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice priamo vyžadovať oslobodenie od DPH, ak sa na základe objektívnych kritérií preukáže, že v skutočnosti mal byť zahrnutý do skupiny osôb požívajúcich takéto oslobodenie.(31) V prípade porušenia zásady daňovej neutrality musí zdaniteľná osoba preukázať, že dotknutý fond je podobný fondom zvýhodneným vnútroštátnym právom, a teda im konkuruje.

55. V takejto situácii ?lenský štát nemôže vo?i zdanite?nej osobe namieta? neprijatie ustanovení, ktoré by dotknutý typ fondu definovali ako spoločný investičný fond v zmysle ?lánku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.(32) Nemôže a *fortiori* odkazova? na vnútroštátne ustanovenia, ktoré prijal pri stanovovaní definície, ale ktoré sú v rozpore so zásadou da?ovej neutrality.(33)

56. Na štvrtú prejudiciálnu otázku treba preto odpoveda? tak, že ?lánok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice má priamy ú?inok v prospech osôb, ktorým vnútroštátne právo v rozpore so zásadou da?ovej neutrality nepriznáva možnosť oslobodenia od DPH stanoveného v tomto ustanovení.

V – Návrh

57. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky VAT and Duties Tribunal, London, odpovedal takto:

1. Pojem „spoločné investičné fondy“ stanovený v ?lánku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov ?lenských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia môže zahŕňa? aj uzatvorené investičné fondy, akými sú *Investment Trust Companies*.

2. ?lánok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice 77/388 opráv?uje ?lenské štáty vymedzi? spoločné investičné fondy, ktorých správa je oslobodená od dane. Pri výkone tejto vo?nej úvahy však musia dodržiava? znenie a ciele uvedeného ustanovenia, ako aj zásadu da?ovej neutrality ukládajúcej z hľadiska výberu dane povinnosť rovnako zaobchádza? zo všetkými spoločnými investičnými fondmi, ktoré sú si podobné, a navzájom si tak konkurujú.

3. ?lánok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice 77/388 má priamy ú?inok v prospech osôb, ktorým vnútroštátne právo v rozpore so zásadou da?ovej neutrality nepriznáva možnosť oslobodenia od dane z pridanej hodnoty stanoveného v tomto ustanovení.

1 – Jazyk prednesu: nem?ina.

2 – Šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov ?lenských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23). Táto smernica bola od 1. januára 2007 zrušená a nahradená smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

3 – Rozsudok zo 4. mája 2006, C?169/04, Zb. s. I?4027.

4 – Ú. v. ES L 375, s. 3; Mim. vyd. 06/001, s. 139, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/1/ES z 9. marca 2005, ktorou sa menia a dop?ávajú smernice Rady 73/239/EHS, 85/611/EHS, 91/675/EHS, 92/49/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES, 98/78/ES, 2000/12/ES, 2001/34/ES, 2002/83/ES a 2002/87/ES s cieľom vytvori? novú organizačnú štruktúru výborov pre finančné služby (Ú. v. EÚ L 79, s. 9, ?alež len „smernica 85/611“).

5 – Pozri rozsudky z 12. septembra 2000, Komisia/Irsko, C?358/97, Zb. s. I?6301, bod 51; z 3. marca 2005, Fonden Marselisborg Lystbådehavn, C?428/02, Zb. s. I?1527, bod 27, a Abbey National, už citovaný v poznámke pod ?iarou 3, bod 38.

- 6 – Rozsudok Abbey National, už citovaný v poznámke pod ťiarou 3, bod 39, ktorý odkazuje na rozsudok z 28. marca 1996, Gemeente Emmen, C-468/93, Zb. s. I-1721, bod 25.
- 7 – Pozri napríklad ťlánok 13 A ods. 1 písm. b), g) až i), l) a n) šiestej smernice.
- 8 – Pozri rozsudky Gemeente Emmen, už citovaný v poznámke pod ťiarou 6, bod 25; z 12. februára 1998, Blasi, C-346/95, s. I-481, bod 21, a moje návrhy z 15. decembra 2005 vo veci Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (rozsudok z 27. apríla 2006, C-443/04 a C-444/04, Zb. s. I-3617), bod 23.
- 9 – Pozri rozsudky z 10. septembra 2002, Kügler, C-141/00, s. I-6833, body 55 a 56; zo 6. decembra 2003, Dornier, C-45/01, s. I-12911, bod 69, a Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod ťiarou 8, body 35 a 36, ako aj body 23 a 37 a nasl. návrhov v tejto veci.
- 10 – Už citovaný v poznámke pod ťiarou 3, bod 53.
- 11 – Pozri v tejto súvislosti návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Poiares Maduro 18. mája 2004 vo veci BBL (rozsudok z 21. októbra 2004, C-8/03, Zb. s. I-10157, bod 26), ako aj moje návrhy z 8. septembra 2005 vo veci Abbey National (rozsudok už citovaný v poznámke pod ťiarou 3), bod 29 a nasl.
- 12 – Pozri moje návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod ťiarou 11, bod 32, a vo veci BBL, už citovanej v poznámke pod ťiarou 11, bod 27.
- 13 – Rozsudok Abbey National, už citovaný v poznámke pod ťiarou 3, bod 56.
- 14 – Pozri moje návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod ťiarou 11, bod 79.
- 15 – Pozri šieste odôvodnenie smernice 85/611.
- 16 – Podľa vyjadrenia Súdneho dvoru v rozsudku Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaného v poznámke pod ťiarou 9, bod 33, v súvislosti s právomocou ťlenských štátov definovať medicínske profesie, na ktoré sa vzťahuje pôsobnosť daňového oslobodenia stanoveného v ťlánku 13 A ods. 1 písm. c) šiestej smernice.
- 17 – Pozri judikatúru už citovanú v poznámkach pod ťiarou 8 a 9.
- 18 – Pozri rozsudok Abbey National, už citovaný v poznámke pod ťiarou 3, bod 62, a body 27 a 68 mojich návrhov v tejto veci, ako aj návrhy vo veci BBL, už citované v poznámke pod ťiarou 11, bod 26.
- 19 – Návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod ťiarou 11, bod 28.
- 20 – Pozri okrem iného rozsudky z 20. novembra 2003, Taksatorringen, C-8/01, s. I-13711, bod 36; z 26. mája 2005, Kingscrest Associates a Montecello, C-498/03, Zb. s. I-4427, bod 29; Abbey National, už citovaný v poznámke pod ťiarou 3, bod 60, a zo 14. decembra 2006, VDP Dental Laboratory, C-401/05, Zb. s. I-12121, bod 23.
- 21 – Pozri rozsudky Dornier, už citovaný v poznámke pod ťiarou 9, bod 42, ako aj Kingscrest a Associates a Montecello, už citovaný v poznámke pod ťiarou 20, bod 29.
- 22 – Pozri rozsudok z 11. januára 2001, Komisia/Francúzsko, C-76/99, Zb. s. I-249, bod. 23. Súdny dvor v ťom konštatuje, že ťlánok 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice nesmie byť

vykladaný príliš reštriktívne, pretože cieľom oslobodenia plnení úzko súvisiacich s nemocničnou alebo lekárskou starostlivosťou je zabezpečiť, že prístup k lekárskej a nemocničnej starostlivosti nebude znemožnený z dôvodu vyšších nákladov za túto starostlivosť, ktoré vznikli tým, že táto starostlivosť alebo plnenia s ňou úzko súvisiace podliehajú DPH.

23 – Pozri moje návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 38.

24 – Prvá smernica Rady 67/227/EHS z 11. apríla 1967 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa dane z obratu (Ú. v. ES 1967, 71, s. 1301; Mim. vyd. 09/001, s. 3). Táto smernica bola zrušená od 1. januára 2007 a nahradená smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

25 – Pozri v tejto súvislosti predovšetkým rozsudky zo 14. februára 1985, Rompelman, 268/83, Zb. s. 655, bod 19; z 21. marca 2000, Gabalfriša a i., C-110/98 až C-147/98, Zb. s. I-1577, bod 44; z 27. septembra 2001, Cibo Participations, C-16/00, Zb. s. I-6663, bod 27, a z 26. mája 2005, Kretztechnik, C-465/03, Zb. s. I-4357, bod 34.

26 – Rozsudok Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 35. Pozri tiež rozsudok Dornier, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 74, v ktorom sa Súdny dvor priamo opiera o zásadu rovnosti zaobchádzania.

27 – Rozsudok zo 7. septembra 1999, Gregg, C-216/97, Zb. s. I-4947, bod 20. Pozri tiež rozsudky z 29. marca 2001, Komisia/Francúzsko, C-404/99, Zb. s. I-2667, bod 45, Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 30, ako aj Abbey National a Inscape Investment Fund, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 56.

28 – Rozsudky z 23. októbra 2003, Komisia/Nemecko, C-109/02, Zb. s. I-12691, bod 20; zo 17. februára 2005, Linneweber a Akritidis, C-453/02 a C-462/02 Zb. s. I-1131, bod 24; z 12. januára 2006, Turn- und Sportunion Waldburg, C-246/04 Zb. s. I-589, bod 33, ako aj Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 39. Súdny dvor poľnú svojím rozsudkom z 12. júna 1979, Nederlandse Spoorwegen (126/78, Zb. s. 2041, bod 12), zdôrazoval význam neutrality výberu DPH pre hospodársku súťaž.

29 – Rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 25, v ktorom sa nachádzajú viaceré odkazy. V niektorých iných situáciách však postavenie poskytovateľa služby, ako napríklad jeho odborná kvalifikácia, môže predstavovať významný rozdiel na účely daňového zaobchádzania s plnením (pozri rozsudok Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 39).

30 – Pozri rozsudky z 19. januára 1982, Becker, 8/81, Zb. s. 53, bod 25; Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 51, ako aj Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 33.

31 – Pozri v tomto zmysle rozsudky Dornier, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 81, a Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, body 55 až 57.

32 – Pozri v tomto zmysle rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 35.

33 – Pozri rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 36 a nasl.